

شماره یا نام مصحح اول	نمبره عدد	نمبره حروف
شماره یا نام مصحح دوم	نمبره عدد	نمبره حروف

مهر مدرسه

کد امتحان:	۲۴۰۰۲/۰۲-۱
تاریخ آزمون:	۱۴۰۰/۰۴/۰۲
عنوان:	فقه استدلالی ۱
کتاب:	دروس تمهیدیه - جلد اول
محدوده:	کتابهای طهارت (۱۱۸-۳۹)، زکات (۲۲۵-۲۰۱) و خمس (۲۲۷-۲۲۶) (جاب جدید)
حذفیات:	مستندات بحث غسل تا ابتدای نجاسات (ص ۹۴-۶۳) و مستندات بحث زکات

نام و نام خانوادگی: ..... نام پدر: ..... کد طلسمی: ..... مدرسه علمیه: ..... شهرستان: ..... استان: .....

۰/۵

۱- در بحث آب مضاف، آیه «فلم تجدوا ماء فتيمموا صعيدا طيبا» استدلال بر چیست؟ ص ۴۱ و ۴۲

- الف. عدم رافعية المضاف للحدث.
- ب. عدم رافعية المضاف للخبث.
- ج. رافعية المضاف للحدث.
- د. رافعية المضاف للخبث.

۰/۵

۲- «نكس در وضو (هنگام شستن صورت)» و «نكس در غسل»، به ترتیب چه حکمی دارد؟ ص ۵۲ و ۶۵

- الف. فقط در دومی جایز است.
- ب. فقط در اولی جایز است.
- ج. در هر دو ممنوع است.
- د. در هر دو جایز است.

۰/۵

۳- آیا بول حیوانی که در حرام گوشت بودن آن شک داریم، نجس است؟ چرا؟ ص ۹۶

- الف. بله - عمومات نجاست بول
- ب. بله - اصل نجاست بول
- ج. خیر - اصالت طهارت
- د. خیر - قاعده طهارت

۰/۵

۴- کدام مورد مثال استحاله نیست؟ ص ۱۱۲

- الف. چوپ اگر تبدیل به خاکستر شود.
- ب. گل اگر تبدیل به سفال شود.
- ج. سگ اگر تبدیل به نمک شود.
- د. مرده اگر تبدیل به خاک شود.

۰/۵

۵- کدام گزینه در مورد زکات شتر صحیح است؟ ص ۲۰۵

- الف. زکات ۱۰ شتر دو گوسفند است و کمتر از آن زکات ندارد.
- ب. زکات ۵ شتر تا کمتر از ۱۵ شتر یک گوسفند است.
- ج. زکات ۵ شتر و ۸ شتر، یک گوسفند است.
- د. زکات ۲۰ شتر، پنج گوسفند است.

۰/۵

۶- مبدأ السنّة در خمس کدام است؟ ص ۲۳۳

- الف. بداية التکسّب فی غیر المکتسب و بداية حصول الربح فی المکتسب.
- ب. بداية حصول الربح فی المکتسب و بداية التکسّب فی غیر المکتسب.
- ج. بداية حصول الربح فی غیر المکتسب و بداية التکسّب فيه.
- د. بداية حصول الفائدة فی المکتسب و بداية التکسّب فيه.

۲

۷- دليل «تنجس الماء المضاف بمجرد الملاقة» را با توجه به عبارت «يمكن الاستدلال له برواية (ان علياً) سئل عن قدر طبخت و اذا في القدر فأرة، قال: يهرق مرقها و يغسل اللحم و يؤكل) فإنه بضمّ عدم الفصل يثبت العموم» تبیین نمایید. ص ۴۲  
جواب: در این روایت آمده است که از امام علی (ع) درباره ظرفی که در حال پختن بود و در آن موشی افتاد سوال شد، امام (ع) در پاسخ فرمودند: آبگوشت را دور ریخته و گوشت آن پس از شستن خورده شود.

اینکه امام (ع) فرمودند آبگوشت دور ریخته شود دلالت می‌کند بر اینکه آب گوشت که آبی مضاف است به سبب ملاقات با نجس، نجس شده است، از طرفی بین آبگوشت و سایر آب‌های مضاف تفاوتی وجود ندارد نتیجه: آب مضاف به مجرد ملاقات با نجس، نجس می‌شود.

۸- اگر آب باران به مقدار کم در گودالی جمع شده باشد و هنوز باران در حال باریدن باشد آیا با ملاقات نجاست نجس می‌شود؟ دلیل آن را با توجه به روایت: «ماء البئر واسع لایفسده شیء... لأن له مادة» توضیح دهید. ص ۴۶

۲

جواب: خیر (۰/۵ نمره). روایت می‌فرماید چون آب چاه متصل به ماده و منبع است، به واسطه ملاقات نجاست نجس نمی‌شود. و این تعلیل عام است و شامل غیر آب چاه از جمله باران نیز می‌شود. پس اگر در گودالی آب باران جمع شد و باران در حال باریدن بود، به سبب ملاقات نجاست نجس نمی‌شود چون متصل به ماده است [و حکم آب کر را دارد] (۱/۵ نمره).

۹- نظر مصنف در مورد سند و دلالت روایت «فی حدیث علی بن حکم عن رجل عن ابي الحسن (علیه السلام): لا تغتسل من غسالة ماء الحمام فإنه یغتسل فيه من الزنی، و یغتسل فيه ولد الزنی...» در مساله نجاست عرق جنب از حرام را با دلیل بیان کنید. ص ۱۰۵

۲

جواب: سند ضعیف؛ دلیل: ارسال؛ زیرا در سند روایت عنوان رجل آمده است.

دلالت ضعیف. دلیل: چون در روایت فرض نشده است که زانی و ولد الزنا عرق کرده‌اند؛ بلکه ناظر به این است که در بدن زانی نجاست وجود دارد (مثلاً به دلیل وجود منی در بدن او هنگام غسل).

۲

۱۰- چهار مورد از موارد تبعیت در طهارت را ذکر کنید. ص ۱۱۴

جواب: ۱. اگر کافر مسلمان شود، لباس و فرزندانش به تبع او پاک می‌شوند.

۲. اگر مسلمان طفلی را اسیر کند که هیچ یک از والدینش همراه او نباشد آن طفل طاهر می‌شود.

۳. ظروف خمر که به تبع خمر وقتی سرکه شود پاک می‌شود.

۴. ظرف عصیر عنبی وقتی که دو ثلث عصیر بخار شود. ۵. دست غاسل ۶. و لباس میّت که تن اوست ۷. و سنگی که میت روی آن غسل داده می‌شود به تبع طهارت

میت با غسل، پاک می‌شود. (چهار مورد کافی است).

۲

۱۱- در بحث مستحقین زکات به سوالات ذیل پاسخ دهید: ص ۲۱۳ و ۲۱۴

الف. مقصود از «عاملین علیها» چه کسانی هستند؟ چرا پرداخت زکات به آنان مشروط به فقیر بودن آنان نیست؟

جواب: عاملین یعنی کسانی که نصب شده‌اند برای جمع آوری زکات و نگه داری آن و رساندن آن به سایر مستحقین و همه کسانی که در امر زکات فعالیت می‌کنند. (۰/۵ نمره)

دلیل عدم لزوم فقیر بودن عاملین: ۱. ظهور لفظ عاملین در اطلاق و مقید نبودن به فقر؛ ۲. قرینه مقابله؛ به این بیان که عاملین در آیه شریفه در مقابل فقیر و مسکین قرار گرفته لذا فقیر بودن یا نبودن آنها ملاک نیست. (۰/۵ نمره)

ب. دو قول در مورد مصداق «مؤلفه قلوبهم» بنویسید.

جواب: قول اول: افراد مسلمانی که اسلام آنان ضعیف است. قول دوم: افراد ضعیف الاسلام و کفار. (۱ نمره)

۲

۱۲- الف. اگر مالک، زکات را از اموال خود جدا کرده و در مال مخصوصی معین کند، در صورت تلف شدن ضامن است؟ چرا؟

ب. تبدیل و جایجایی مال جدا شده به عنوان زکات، با مال دیگر چه حکمی دارد؟ ص ۲۱۹

جواب: در صورت عدم تفریط ضامن نیست (۰/۵ نمره) زیرا بعد از جدا نمودن، مال تعیین شده به عنوان حق مستحقین معین می‌شود و به صورت امان شرعی در دست مالک باقی می‌ماند (۰/۵ نمره) و ید امانی بدون تفریط ضامن نیست. (۰/۵ نمره)؛ ب. جایز نیست. (۰/۵ نمره)

۱۳- در عبارت: «المشهور تقسیم الخمس إلى ستة أسهم: ثلاثة للإمام علیه السلام و ثلاثة لینی هاشم. و لایلزم البسط علیهم» مقصود از بسط چیست؟ دو قرینه بر عدم لزوم بسط بیان نمایید. ص ۲۳۶

جواب: مقصود از بسط این است که سهم سادات بین همه سادات تقسیم شود. (۰/۵ نمره)

قرائن عدم لزوم بسط: قرینه اول: در آیه شریفه خمس، کلمات «لیتامی» و «المساکین» به صورت «جمع محلی به الف و لام» به کار رفته‌اند. و اگر قائل به بسط شویم لازم است سهمی از خمس به همه ایتمام و مساکین بدهیم و چنین امری اگر هم ممکن باشد محتمل نیست.

قرینه دوم: لازمه بسط این است که اگر در شهر خود «ابن السبیل» یافت نکردیم سهمی را برای او نگه داری کنیم و چنین چیزی نیز محتمل نیست. (۱/۵ نمره)

«سامانه پیام کوتاه ۰۵۰۰۱۷۱۷۲۱۴۴۲۱ معاونت آموزش آماده دریافت پیشنهادات و انتقادات پیرامون سؤالات امتحانی می‌باشد.»

«در صورت ارسال پیام کوتاه، ذکر کد امتحان و شماره سؤال به صورت دقیق جهت امکان بررسی و جوابگویی ضروری می‌باشد.»